

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра статистики та математичних методів в економіці

**РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр**

зі спеціальності « 051 Економіка »
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою
« Бізнес - економіка та аналітика »
(назва освітньої програми)

на тему: « Статистичне дослідження страхового ринку України »
(назва теми)

Виконавець:

Студент (ка) 44П групи факультету ФЕУП

Пошарникова Світлана Віталіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент кафедри статистики та ММЕ

(науковий ступінь, вчене звання)

Погорелова Тетяна Валеріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Однією з найважливіших умов для соціально-економічного розвитку кожної країни є створення ефективної системи страхового захисту як населення, так і суб'єктів підприємництва від негативного впливу ризиків, які мають змогу виникнути у будь-якій сфері суспільного життя. Це призводить до підвищення значущості ринку страхових послуг країни у функціонуванні її економічної сфери, адже страховий ринок являє собою механізм зниження підприємницьких ризиків, процес надання соціального захисту населенню та одне з найважливіших джерел внутрішніх інвестиційних ресурсів. Повноцінне та ефективне функціонування страхового ринку, як складової економіки країни, має змогу забезпечити стабільну діяльність суб'єктів підприємництва, захистити майнові інтереси населення та підтримати соціальну стабільність суспільства. Процес сучасного функціонування ринку страхових послуг України характеризується такими проблемами, як: недосконалість нормативно-правової бази в галузі страхової діяльності, невідповідність страхових послуг купівельній спроможності їх споживачів, недостатня роль вітчизняних страховиків як інвесторів економіки, низька страхова культура потенційних страхувальників та їх недовіра до страхових компаній. З огляду на це, можна зробити висновок, що питання стосовно подальшого вдосконалення функціонування страхового ринку України та перспектив розвитку є актуальним.

Мета дослідження: виявлення та дослідження теоретичних аспектів функціонування ринку страхових послуг України, статистичний аналіз його діяльності та дослідження закордонного досвіду процесу розвитку страхового ринку задля його подальшого впровадження в Україні.

Завдання дослідження:

- з'ясувати та охарактеризувати сутність, структуру та кон'юнктуру страхового ринку;
- визначити етапи становлення та подальшого розвитку страхового ринку України та розглянути організаційних засад функціонування страхового ринку;
- оцінити інтенсивність та динаміку розвитку страхового ринку України за період 2018-2022 рр.;
- провести статистичний аналіз основних показників діяльності ринку ризикового та накопичувального страхування України за період 2018-2022 рр.;
- провести регресійно-кореляційного аналіз факторів розвитку ринку ризикового страхування України за 2021 рік;
- оцінити функціонування ринку накопичувального страхування;
- провести аналіз закордонного досвіду процесу розвитку страхового ринку та його впровадження в Україні.

Об'єкт дослідження: процес формування та розвитку страхового бізнесу в Україні.

Предмет дослідження: теоретичні й практичні аспекти функціонування та подальшого розвитку страхування в Україні.

Методи дослідження. Задля вирішення поставлених у дипломній роботі завдань було використано загальнонаукові та спеціальні методи. Зокрема, задля дослідження етапів становлення сучасного страхового ринку України було використано принципи історичного й логічного підходів. Задля дослідження сучасного стану страхового ринку України та його складових було використано методи статистичного аналізу, а також було застосовано графічний метод задля ефективнішої демонстрації результатів аналізу. Задля дослідження впливу факторів на розвиток ринку ризикового страхування України було використано метод регресійно-кореляційного аналізу. А задля дослідження напрямків вдосконалення державної економічної політики на підставі закордонного досвіду стосовно покращення розвитку страхового ринку України було використано метод порівняльного аналізу. Також задля розрахунку статистичних даних було використано програму для роботи з електронними таблицями Microsoft Excel.

Інформаційна база дослідження: законодавча база України стосовно процесу страхування, яка складається з відповідних законів, указів та постанов, а також офіційні дані Державної служби статистики України та звіти та аналітичні матеріали Національного банку України. Також в ході виконання даної роботи було розглянуто, проаналізовано й систематизовано концепції та положення монографічних досліджень українських і зарубіжних учених, збірники наукових праць, матеріали наукових конференцій та статті періодичних видань.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (36 найменувань) та 4-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 76 сторінок. Основний зміст викладено на 67 сторінках. Робота містить 11 таблиць, 11 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра опубліковано тези та статтю.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні основи функціонування та розвитку страхового ринку» розглянуто сутність, структуру та кон'юнктуру страхового ринку, його етапи становлення та подальшого розвитку, а також організаційні засади його функціонування.

У другому розділі «Аналіз сучасного стану та тенденцій розвитку страхового ринку України» проведено оцінку інтенсивності та динаміки розвитку страхового ринку України за період 2018-2022 рр., а також проаналізовано основні показники діяльності ринку ризикового страхування та ринку накопичувального страхування України за період 2018-2022 рр..

У третьому розділі «Оцінка факторів та перспектив розвитку страхового ринку України» проведено регресійно-кореляційний аналіз факторів розвитку ринку ризикового страхування України за 2021 рік. Також здійснено оцінку функціонування ринку накопичувального страхування та проведено Аналіз закордонного досвіду процесу розвитку страхового ринку та його впровадження в Україні.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Було розглянуто думки сучасних вчених щодо визначення терміну «страховий ринок». В ході цього дослідження було з'ясовано, що існує багато наукових поглядів на тлумачення цієї категорії, що дозволило виявити її багатогранність.

2. Було виявлено три етапи становлення та розвитку страхового ринку України. Кожен з періодів був детально розглянутим та описаним за допомогою дослідження різних праць сучасних науковців за даною темою.

3. Було розглянуто та досліджено організаційні засади функціонування страхового ринку. В ході аналізу було виявлено, що одним з найважливіших факторів впливу на розвиток ринку страхових послуг країни є керуюча роль держави, яка використовує ринкові й адміністративні методи регулювання свого страхового ринку.

4. Було проведено оцінку інтенсивності та динаміки розвитку страхового ринку України. В ході цього дослідження було побудовано та проаналізовано ряди динаміки кожного з основних показників діяльності ринку страхових послуг країни, а саме: загальних активів, валових страхових премій, валових страхових виплат та страхових резервів. Було виявлено тенденцію до покращення кожного з них.

5. Було проведено аналіз показників діяльності ринку ризикового страхування України. За допомогою проведеного аналізу було доведено, що частка ринку ризикового страхування має великий вплив та значущість для діяльності страхового ринку України. Тому на підставі цього дослідження було зроблено висновок, що розвиток страхового ринку України найближчим часом буде значно залежати від функціонування ринку ризикового страхування країни.

6. Було проведено аналіз показників діяльності ринку накопичувального страхування України. За допомогою проведеного аналізу було доведено, що частка ринку накопичувального страхування порівняно із часткою ринку ризикового страхування практично не розвинута. Тому на підставі цього дослідження було зроблено висновок, що державі ватро приділити особливу увагу вдосконаленню цієї частки ринку та направити ресурси на подальший її розвиток.

7. Було проведено регресійно-кореляційний аналіз факторів розвитку ринку ризикового страхування. В ході виконання цього аналізу було встановлено, що обсяг надходження валових страхових премій з ризикового страхування безпосередньо залежить від такого регіонального фактору розвитку цієї частки ринку, як чисельність наявного населення України.

8. Було виявлено та зазначено проблеми та перспективи розвитку частки ринку накопичувального страхування. Було доведено, що задля вдосконалення цієї частки ринку України необхідна розробка таких страхових програм, які б були адаптовані до купівельної спроможності населення країни.

9. Було обґрунтовано необхідність звернення до міжнародного досвіду з надання страхових послуг різними країнами світу задля подальшого стійкого розвитку страхового ринку України.

АНОТАЦІЯ

Пошарникова С. В. «Статистичне дослідження страхового ринку України».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності:

« 051 «Економіка» »

(шифр та назва спеціальності)

за освітньою програмою:

« Бізнес-економіка та аналітика »

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2024.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є процес функціонування та розвитку страхового ринку України.

У кваліфікаційній роботі розглянуто теоретичні основи функціонування та розвитку страхового ринку.

Досліджено та проаналізовано сучасний стан та тенденції розвитку страхового ринку України.

Проведено оцінку факторів та перспектив розвитку страхового ринку України.

Ключові слова: *страховий ринок, аналіз, динаміка, тенденція, валові страхові премії, валові страхові виплати, структура.*

ANNOTATION

Posharnykova S. V. "Statistical study of the insurance market of Ukraine".

Qualifying work for obtaining an educational bachelor's degree in special:

« 051 «Economics» »

for the educational program:

« Business Economics and Analytics »

Odessa National University of Economics. - Odesa, 2024.

The bachelor's thesis consists of three sections. The object of the study is the process of functioning and development of the insurance market of Ukraine.

The theoretical basis of the functioning and development of the insurance market is considered in the qualification work.

The current state and development trends of the insurance market of Ukraine have been studied and analyzed.

An assessment of the factors and prospects for the development of the insurance market of Ukraine was carried out.

Keywords: *insurance market, analysis, dynamics, trend, gross insurance premiums, gross insurance payouts, structure.*